

GMINNY PROGRAM OCHRONY I PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2021-2025

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2017 roku poz. 458),
2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 roku poz. 685),
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 roku poz. 713 ze zmianami),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 roku poz. 1876 ze zmianami),
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 roku poz. 1398 ze zmianami),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 roku poz. 2277 ze zmianami).

Według definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowiem określa się „stan pełnego dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego a nie tylko brak choroby lub zniechęcenia”.

W odniesieniu do przytoczonej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może sobie radzić z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym zdrowie psychiczne jest ważnym elementem zdrowia publicznego. Od kilku lat zaczyna przebijać się do świadomości problem zdrowia psychicznego. Początkowo problem ten był marginalizowany, przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. Jednak skala, która w pełni zaczyna dopiero docierać do szerokiej społeczności między innymi poprzez media, wymaga szerokiego podejścia do tematu ochrony zdrowia psychicznego i uwzględnienia tej kwestii w polityce społecznej państwa. WHO, Unia Europejska oraz organy administracji publicznej Polski opracowały szereg dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej.

Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ileokroć w niniejszym programie jest mowa o:

- Gminie - należy przez to rozumieć Gminę Łubnice.
- Programie - należy przez to rozumieć Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2025.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:

1. Promocji zdrowia psychicznego;
2. Zapobieganiu zaburzeniom psychicznym
3. Zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania
4. Kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Niniejszy program określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Gminny program obejmuje propozycje działań w obszarze ochrony i promocji zdrowia psychicznego na terenie Gminy Łubnice.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w gminie Łubnice jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

Z budżetu Gminy Łubnice finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

II. LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISKA ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z zapisem art.3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi, to osoby:

1. chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne)
2. upośledzone umysłowo
3. wykazujące inne zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy zauważyć, iż na podstawie wyników badania EZOP w badanej próbie (10 tys. Respondentów w losowej próbie osoby między 18 – 64 rokiem życia) u 23,4 % osób rozpoznano w ciągu życia przynajmniej jedno zaburzenie psychiczne. Wśród nich co czwarta przebadana osoba doświadczała więcej niż jednego zaburzenia, a co dwudziesta piąta – trzech i więcej. Grupę tych ostatnich pacjentów, mających doświadczenia z kilkoma zaburzeniami, można szacować na blisko ćwierć miliona osób. U około 10 % badanej populacji stwierdzono zaburzenia nerwicowe, wśród których do najczęstszych należały fobie specyficzne(4,3 %) i fobie społeczne (1,8 %). Natomiast zaburzenia nastroju wśród zgłaszanych dolegliwości stanowią łącznie 3,5 % w tym aż 3 %, stanowi depresja. Należy zaznaczyć, że depresja przez wzrost rozpowszechnienia staje się coraz bardziej istotnym problemem zdrowotnym oraz społecznym. Dokonano analizy rozpowszechniania się zaburzeń psychicznych w podziale na województwa. Do województw, które charakteryzują się najwyższym rozpowszechnieniem, zaliczamy województwa : łódzkie - 29,3 % co po szacowaniu daje liczbę ponad pół miliona osób, świętokrzyskie - 27,8 %, czyli około 217 tys. osób, oraz województwo lubuskie również - 27,8 %, co w tym wypadku

daje liczbę 183 tys. Osób. Najniższe rozpowszechnienie zanotowano w województwie zachodniopomorskim – 18,9 %, oraz podkarpackim – 17,8 % co daje łączną liczbę 469 600 osób.

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało:

- w 2018 r. – 12 osób z zaburzeniami psychicznym, w tym 2 dzieci do lat 1
- w 2019 r. – 12 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 2 dzieci do lat 1
- w 2020 r. – 12 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 2 dzieci do lat 1

Opieka psychiatryczna i wsparcie osób chorującym psychicznie i upośledzonym umysłowo oraz wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych w Gminie Łubnice zorganizowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w następujący sposób :

1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi:
 - w 2018 r. – 0
 - w 2019 r. – 0
 - w 2020 r. – 0
2. Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi :
 - w 2018 r. – 0
 - w 2019 r. – 0
 - w 2020 r. – 0
3. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin obejmujące w szczególności poradnictwo prawne, medyczne i rodzinne realizowane w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

III. CELE GŁÓWNE PROGRAMU

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.
3. Realizacja programu lata 2021 - 2025

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. W zakresie promowania zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:
 - a) upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
 - b) kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego,
 - c) rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
 - d) zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
 - e) przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - f) organizowanie systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.
2. W zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym:
 - a) upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
 - b) upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
 - c) aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - d) koordynacja różnych form opieki i pomocy.

W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin a także inne osoby fizyczne i prawne.
Realizacja programu lata 2021 - 2025

V. SPOSÓB REALIZACJI

1. Zwiększenie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzenia psychicznym poprzez udzielanie samopomocy środowiskowej (ŚDS), pomocy bytowej, mieszkaniowej i specjalistycznych usług opiekuńczych, kierowanie do DPS, kierowanie na komisje do spraw orzekania o niepełnosprawności, kierowanie do Poradni Zdrowia Psychicznego.
2. Wspieraniu samopomocowych inicjatyw pacjentów i ich rodzin oraz organizacji pozarządowych sprzyjających rozwojowi form oparcia społecznego dla osób zaburzeniami psychicznymi
3. Współpraca gminy Łubnice w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie i Środowiskowym Domem Samopomocy w Wieluniu i Chróście Wsi oraz innymi placówkami wspierającymi.
4. Realizacja programu lata 2021 – 2025.

VI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

1. Budżet Gminy Łubnice
2. Środki Narodowego Funduszu Zdrowia
3. Środki pozabudżetowe.

VII. KOORDYNATOR PROGRAMU

Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Łubnicach

VIII. PODMIOTY UCZESTNICZĄCE

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łubnicach
3. Przychodnia „MEDIANA” Konrad Magot w Łubnicach.
4. Placówki oświatowe na terenie gminy Łubnice
5. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Komendą Powiatową Policji w Wieruszowie
7. Środowiskowy Dom Samopomocy w Wieluniu
8. Środowiskowy Dom Samopomocy w Chróście – Wsi
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie
10. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Wieruszowie
11. Poradnie Zdrowia Psychicznego w Wieruszowie

IX. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Wójt Gminy Łubnice sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Gminny Program Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2021 – 2025 jest zgodny z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 i stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łubnicach
Jadwiga Podejma